

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
Гж1.2516/17
18.09.2018 године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Ружице Јовановић, председника већа, Зорице Цветковић и Ђорђа Гојгића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Ж. Д. из, чији је пуномоћник Братислав Савић адвокат из, против тужене Основне школе „ Свети Сава“ из Ниша, чији је пуномоћник Зоран Митић адвокат из, ради заштите од злостављања на раду, одлучујући о жалби тужиоца изјављене против пресуде Вишег суда у Нишу 2 П1.3/16 од 31.01.2017.године, у седници већа одржаној дана 18.09.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца Ж.Д. Из и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Нишу 2 П1. 3/16 од 31.01.2017.године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је трпео злостављање на раду код тужене од стране директорке Р.И. следећим радњама: одузимањем старешинства иако је тужилац био врло успешан старешина, покретањем више изнуђених и исконструисаних дисциплинских поступака, да је одлуком тужене бр. 01-1889/2012 од 30.08.2012.године упућен на проверу психичке, физичке и здравствене способности за рад са децом и ученицима, стварањем атмосфере изолације и избегавања контакта са њим, одузимањем 30 % часова и додељивањем истих И.Ђ., оспоравања постојања синдикалне организације само зато што је тужилац њен председник, извођења тужиоца из школе од стране полицијских

службеника, недавањем на увид списка предмета из дисциплинског поступка који је вођен против њега, недозвољавање извођења предложених доказа у намери да погорша положај тужиоца, и то суочење њега и И.Ђ., саслушања предложеног сведока представника синдиката С.С., сталног судског вештака Миодрага Здравковића а извођени су докази предложени од супротне стране, те му је на тај начин онемогућено право на одбрану, уручивањем закључка о покретању дисциплинског поступка дана 06.08.2015. године у 23,23 часова, ангажовањем адвоката од стране туженог што је противно правилима, доношењем на захтев туженог решења од 21.10.2015.године којим је тужиоцу одузета лиценца за рад од стране ресорног министра, слањем дана 24.07.2015.године са непознатог броја СМС-а у коме је писало да се јави школи ради договора око одмора, у потпису Р. И., која се до данас није јавила, иако јој је тужилац доставио мејл са намером да потврди овај позив, погоршавањем услова рада тако што су тужиоцу давани радни задаци који нису били утврђени као радна обавеза тужиоца и изрицање мере престанка радног односа извршена дана 04.09.2015.године, као неоснован.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да тужиоцу исплати укупан износ од 502.925,00 динара и то на име накнаде материјалне штете износ од 2.925,00 динара са законском затезном каматом почев од 09.03.2016.године до коначне исплате, и на име накнаде нематеријалне штете услед душевних патњи због злостављања на раду износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом од утужења до коначне исплате, као неоснован.

Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове вођења парничног поступка у износу од 143.160,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Против наведене пресуде благовремено је жалбу изјавио тужилац побијајући је у целости из свих законских разлога предвиђених у одредби чл.373.ЗПП, са предлогом да другостепени суд побијану пресуду преиначи или укине у смислу жалбених навода.

Тужена је изјавила одговор на жалбу са предлогом да Апелациони суд одбије жалбу тужиоца као неосновану и потврди првостепену пресуду и обавезе тужиоца на накнаду трошкова одговора на жалбу.

Испитујући побијану пресуду сходно чл. 386.ЗПП („Сл. гл. РС“ бр.72/11 и 55/14), Апелациони суд у Нишу је нашао:

Жалба је неоснована.

У проведеном поступку и првостепеној пресуди нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код

тужене на неодређено време на радном месту професора историје, где је радио до 01.10.2015.године, када му је престао радни однос. Тужилац је у тужби навео да му је тадашњи директор В.К. одузео старешинство 2008.године под изговором да жели да га растерети, да је тужена против тужиоца покретала више изнуђених и исконструисаних дисциплинских поступака, да је одлуком тужене од 30.08.2012.године упућен на проверу психичке, физичке и здравствене способности за рад са децом и ученицима, са циљем да тужена повреди достојанство, лични и професионални углед и да озбиљно наруши здравље тужиоца, да је створена изолација тужиоца и избегавања контакта са њим, да му је тужена одузела 30% часова и те часове доделила И.Ђ., истом оном који је исценирао напад на њега од стране тужиоца и због чега је тужиоцу одлуком тужене престао радни однос. Тужилац је у тужби такође навео да је од стране тужене оспоравано постојање синдикалне организације, зато што је тужилац њен председник, да је директорка тужене Р.И. дана 09.02.2015.године када је тужилац, док је био суспендован, свратио до просторија школе да раднику школе које га је мењао у синдикату достави планове, када га је директорка видела она је викала на њега, он је затим отишао до наставничког кабинета да узме личне ствари, да би након тога иста дошла у пратњи два полицајца и тужиоца избацила из школе, да му није дат на увид спис предмета из дисциплинског поступка који је вођен против њега, није дозвољено извођење предложених доказа у намери да се погорша положај тужиоца, и то суочење њега и И.Ђ., саслушања предложеног сведока, представника синдиката С.С., сталног судског вештака Миодрага Здравковића, а извођени су докази предложени од супротне стране, те му је на тај начин онемогућено право на одбрану. Ангажован је адвокат од стране тужене, што је противно правилима, доношењем на захтев тужене решења од 21.10.2015.године којим је тужиоцу одузета лиценца за рад од стране ресорног министра, слањем дана 24.07.2015. године, са непознатог броја СМС-а у коме је писало да се јави школи ради договора око одмора, у потпису Р. И., која се до данас није јавила, иако јој је тужилац доставио мејл са намером да потврди овај позив. Погоршавањем услова рада тако што су тужиоцу давани радни задаци који нису били утврђени као радна обавеза тужиоца и изрицање мере престанка радног односа извршена дана 04.09.2015.године. Због свега наведеног предложио је да се утврди да је исти трпео злостављање на раду од стране директора тужене као и да се обавезе тужена да тужиоцу накнади материјалну штету и нематеријалну штету услед душевних патњи због злостављања на раду. Суд је у току поступка извео доказ саслушањем сведока Р.И., директора тужене која је навела да је све што је према тужиоцу предузимала било у законом предвиђеним оквирима, а тужена је тужбени захтев тужиоца оспорила у целости.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно је првостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца, дајући за своју одлуку правилне и јасне разлоге, које прихвата и Апелациони суд.

Према Закону о спречавању злостављања на раду, („Сл. гл. РС“ бр. 36/10) послодавац је дужан да у циљу стварања услова неопходних за здравље и безбедну радну околину организује рад, на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом од стране послодавца, односно одговорног

лица, односно запослених код послодавца (члан 4).

Одредбом чл. 5. истог закона, прописано је да је забрањен било који вид злостављања на раду и у вези са радом, као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

Злостављање у смислу овог закона, јесте свако активно и пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља а које има за циљ или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор (чл.6). Наиме, за постојање злостављања на раду није битно да се врши једном или са више различитих радњи већ је битно да се радња злостављања понавља.

У конкретном случају, првостепени суд је оценом доказа правилно утврдио да тужилац није учинио вероватним да су радње злостављања извршене и да су радње узрок штете, а да је аутор радње сходно чл.6.ст.2. Закона о злостављању на раду, директор тужене Радмила Ивковић, како то правилно закључује првостепени суд.

Наиме, тужилац у тужби и прецизираном тужбеном захтеву као радње злостављања наводи покретање дисциплинских поступака, као и отказ уговора о раду. Правилно првостепени суд закључује да је у вези са његовим правима у дисциплинском поступку као и поводом тога донетим решењем, обезбеђена правна заштита у другом судском поступку, у вези чега је тужилац покренуо поступак који је у току, из којих разлога се радње тужене у вези са доношењем решења о отказу уговора о раду не могу оквалификовати као злостављање на раду, у смислу одредбе чл.29.ст.3. Закона о спречавању злостављања на раду, којом је прописано да се тужбом из ст.1 и 2 овог члана не може побијати законитост појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима запосленог из радног односа. Против тог акта запослени има право на судску заштиту у складу са посебним законом. Из истог разлога не представља радњу злостављања ни то да тужиоцу није дозвољен увид у списе дисциплинског поступка, није дозвољено извођење доказа у дисциплинском поступку које је он предложио и што му је закључак о покретању дисциплинског поступка уручен у 23,23 часова, јер је крајњи исход дисциплинског поступка решење о отказу уговора о раду, чији је поништај у току, тако да је тужилац овлашћен да све ово у том поступку истиче уколико сматра да му је овим повређено право на одбрану, а не у овом поступку. Осим тога, тужилац током поступка није учинио вероватним да је створена атмосфера изолације и избегавања контакта са њим на раду, као и истицање у тужби и прецизираном тужбеном захтеву да је дошло до оспоравања постојања синдикалне организације, чији је председник био тужилац.

Тужилац такође као радњу злостављања наводи одузимање старешинства, међутим, тадашњи директор В.К. је тужиоцу управо на ове наводе дописом одговорио из којих разлога тужиоцу није додељено одељењско старешинство, пре свега из разлога ангажованости у настави и држању семинара, док остали наставници који немају одељењска старешинства у шестом, седмом и осмом разреду а предају у петом разреду имају једнаке могућности да добију одељењско старешинство у петом разреду, што је по уверењу овог суда недовољно за закључак да је тужилац претрпео злостављање на раду.

Тужилац је такође навео да је упућивањем на лекарски преглед ради провере психичке, физичке и здравствене способности за рад са ученицима, на тај начин исти злостављан од стране директора тужене. Наиме, само упућивање тужиоца на лекарски преглед је било последица покретања дисциплинског поступка због сумње да је исти извршио повреду радне обавезе, а не понижење, док тужена као послодавац има право да упути запосленог на лекарски преглед у ситуацији када сматра да је то из одређених разлога неопходно. Осим тога, тужилац је приликом саслушања на расправи одржаној дана 14.07.2016.године изјавио да је од стране Завода за здравствену заштиту радника утврђено да је исти способан за рад са децом, да је мотивисан и да је здрав.

Такође, правилан је закључак првостепеног суда да је и у односу на остале радње, да је тужиоцу одузето 30% часова као и извођење тужиоца од стране полицијских службеника из школе, погоршање услова рада тако што су тужиоцу давани радни задаци који нису били утврђени као радна обавеза, као радње злостављања, тужилац није учинио вероватним да су радње злостављања извршене. Правилно првостепени суд закључује да је директор школе овлашћен да се стара о организацији рада као и да предузима неопходне мере, те да наведене радње саме по себи не представљају акт злостављања на раду, већ да су исте предузете у складу са овлашћењима директора.

Нису основани жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд погрешно одлучивао о делу тужбеног захтева који није постављен, наводећи да је исти последњи пут прецизирао тужбени захтев дана 24.11.2016.године и да такав захтев има само пет ставки. Наиме, првостепени суд је правилно поступио када је одлучивао у оквиру постављеног тужбеног захтева тужиоца који је постављен у тужби и прецизраном поднеску од 23.05.2016.године, јер Виши суд решењем 2 П1. 3/16 од 19.12.2016.године тужиоцу није дозволио објективно преиначење тужбе које је тражено поднеском од 24.11.2016.године, против ког решења није дозвољена посебна жалба, те су неосновани жалбени наводи тужиоца изнети у том правцу, односно, да је неоснована жалба тужиоца изјављена против решења од 19.12.2016. године.

Наиме, правилно је првостепени суд решењем од 19.12.2016. године, одбио објективно преиначење тужбе из поднеска од 24.11.2016. године, налазећи да то није целисходно за решење спора јер се увидом у тужбу, поднесак тужиоца од 23.05.2016. године и најновији поднесак тужиоца од 24.11.2016. године, утврђује да је тужилац најновијим поднеском као радње злостављања први пут навео

радњу директора тужене од 04.06.2014. године и радњу која је по наводима тужиоца уследила након 04.09.2015. године, у виду прогањања и ликовања директора тужене са њеним истомишљеницима што је њему престао радни однос, а да ове радње нису садржане у тужби, ни у поднеску од 23.05.2016. године.

Такође, није основан жалбени навод да пуномоћник тужене из редова адвоката није овлашћен да заступа школу. Чланом 9. Закона о јавном правобранилаштву прописано је да Републичко јавно правобранилаштво у судском и управном поступку заступа Републику Србију и њене органе и организације, ради остваривања њихових имовинских права и интереса и има положај законског заступника. У конкретном случају, тужена Основна школа „ Свети Сава „ је основана као васпитно образовна установа, те се на њу поред Закона о основама система образовања и васпитања примењују и одредбе Закона о јавним службама. Чланом 17. Закона о јавним службама прописано је да директор руководи установом, а чланом 19. истог закона прописано је да директор установе има права и дужности директора предузећа. Како тужена школа за свог заступника има директора, то јавни правобранилац не може вршити исту функцију. У конкретном случају, заступник тужене је пуномоћје дао адвокату, који је као такав могао да предузима све радње у поступку. Из тих разлога наводи жалбе на ове околности су неосновани.

То што је првостепени суд одбио да изведе доказ саслушањем сведока С. С. и увидом у налаз вештака, специјалисте медицине рада, не може утицати на другачије одлучивање у овој правној ствари, из разлога што је током поступка утврђено да ниједна од наведених радњи не предстљава злостављање на раду, а суд је тај који решењима о управљању поступком одлучује које ће доказе извести као потребне за утврђивање одлучних чињеница за пресуђење.

Осим наведених жалбених навода који се односе на процедуру вођења парничног поступка пред првостепеним судом, за које овај суд налази да нису основани, жалбом се првостепена пресуда не побија из других разлога, те је овај суд побијану пресуду испитао на околности правилне примене материјалног права, у складу са одредбом чл. 386. ст. 3. ЗПП и нашао да је иста правилна и законита, а жалба тужиоца неоснована.

Правилан је закључак првостепеног суда да је неоснован захтев тужиоца на име накнаде материјалне и нематеријалне штете због злостављања на раду, јер одлука у овом делу захтева зависи од основаности постављеног тужбеног захтева за утврђивање злостављања на раду.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка будући да су исти одређени и одмерени у складу са одредбом чл.153. и 154. ЗПП.

Са изнетих разлога, а на основу чл.390. ЗПП и 401. тач.2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Пропис чл.380. ЗПП, предвиђа само могућност подношења одговора на

жалбу а не и обавезу, због чега ови трошкови нису нужни, па је захтев тужене по овом основу одбијен.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 18.09.2018. године, Гж.1. 2516/17

**Председник већа-судија,
Ружица Јовановић,с.р.**

**Тачност преписа потврђује
Управитељ судске писарнице**